

TAHTO

HÄMEEN LIITON TIEDOTUSLEHTI

2 • 2019

ILMASTOTYÖ EDELLYTTÄÄ YHTEISTYÖTÄ

Mahdollistava ja edellytyksiä luova maakuntakaava 4

Hämeessä hillitään ilmastonmuutosta 6

Ilmastotoimet turvaavat liiketoiminnan jatkuvuuden 8

Menneisyyttä etsimässä 12

SISÄLTÖ

Tahto säily, lehti päättyy	3
Mahdollistava ja edellytyksiä luova maakuntakaava . . .	4
Hämeessä hillitään ilmastonmuutosta	6
Ilmastotoimet turvaavat liiketoiminnan jatkuvuuden . .	8
Brysselin kirjeenvaihtaja	10
Uuden Euroopan komission ohjelmassa jatkumoa Suomen puheenjohtajuuskauden kärjille	11
FRUSH edistää startup -kulttuuria	12
Menneisyyttä etsimässä	14

HÄMEEN LIITON TIEDOTUSLEHTI 2 • 2019

Julkaisupäivä 25.11.2019

Julkaisija

Hämeen liitto
Niittykatu 5
13100 Hämeenlinna

Osoitteenmuutokset

hameenliitto@hame.fi

Yhteystiedot

www.hameenliitto.fi/yhteystiedot

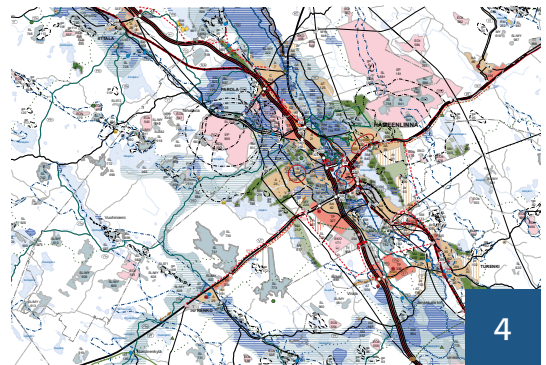
www.hameenliitto.fi

Toimitus

Reetta Sorjonen, Hämeen liitto

Taitto

Muotoilutoimisto Siltanen & Sandberg

Pääkirjoitus

TAHTO SÄILYY, LEHTI PÄÄTTYY

Hämeen liiton sidosryhmälehti Tahto on totutussa muodossaan tullut tiensä päähän. Maailma ympärillämme on jo muutamassa vuodessa muuttunut niin paljon, ettei perinteisen asiakaslehden julkaiseminen enää tunnu tarkoituksenmukaiselta. Tapahtumien pulssi ei noudata pari kertaa vuodessa julkaistavan aikakauslehtityyppisen tiedotteen tahtia. Kaikkien viestiemme tulee jatkossa olla oikea-aikaisia ja niiden tulee tavoittaa kohderyhmät vikkelästi, aivan tuoreena.

Myös tarpeet viestin muodolle ovat erilaisia kuin ne olivat vielä muutama vuosi sitten. Informaatiotulvan keskellä oman viestin maaliin saaminen vaatii lähettäjältä tarkkaa harkintaa viestin muodon suhteen. Kirjallisen viestinnän on syytä olla formaatiltaan niin kiinnostavan näköistä ja sisällöltään niin helppolukuista, että viestin ehtii ja haluaa lukea.

Perinteiset lehtitalot ovat jo pitkään kamppailleet digitalisaation aiheuttamien kannattavuusongelmien kanssa, kun yhä useampi lukija haluaa aamukahvinsa aikana mieluummin surffata kuin lehteillä aamun uutistarjonnan läpi. Kuitenkin

suurempi muutos taitaa vielä olla tulossa. Se onko luettu viesti painetussa vai digitaalisessa muodossa on lopulta vähemmän merkityksellistä kuin se välitetäänkö viestiä luettavassa muodossa lainkaan. Podcastit ja videoblogit haastavat jo tällä hetkellä kirjallisessa muodossa tarjottavat artikkelit ja reportaasit. Liitonkin kannattaa tarkkaan miettiä meille parhaiten soveltuvia ulkoisen viestinnän keinoja.

Meneillään oleva suvantovaihe kansallisten suurten uudistusten välissä on antanut Hämeen liitolle aihetta ja samalla hiukan tilaa muuhunkin mietintään. Olemme tarkastelleet oman organisaatiomme olemusta ja ydintehtäviä, ja palanneet aivan perusasioiden ääreen: mitkä ovat lakisääteisten velvollisuuksiemme lisäksi niitä asioita, joita liiton täytyy ehdottomasti tehdä? Niitä, joiden vuoksi meidän pitäisi keksiä, ellei meitä vielä olisi? Paine muuhunkin kuin lakisääteisten asioiden hoitamiseen on omistajiemme puolelta kasvanut kaiken aikaa.

Entä onko meillä oikea määrä resursseja kaikkien tehtävien hoitamiseen, ja onko se oikeanlaista? Kaltaisessamme

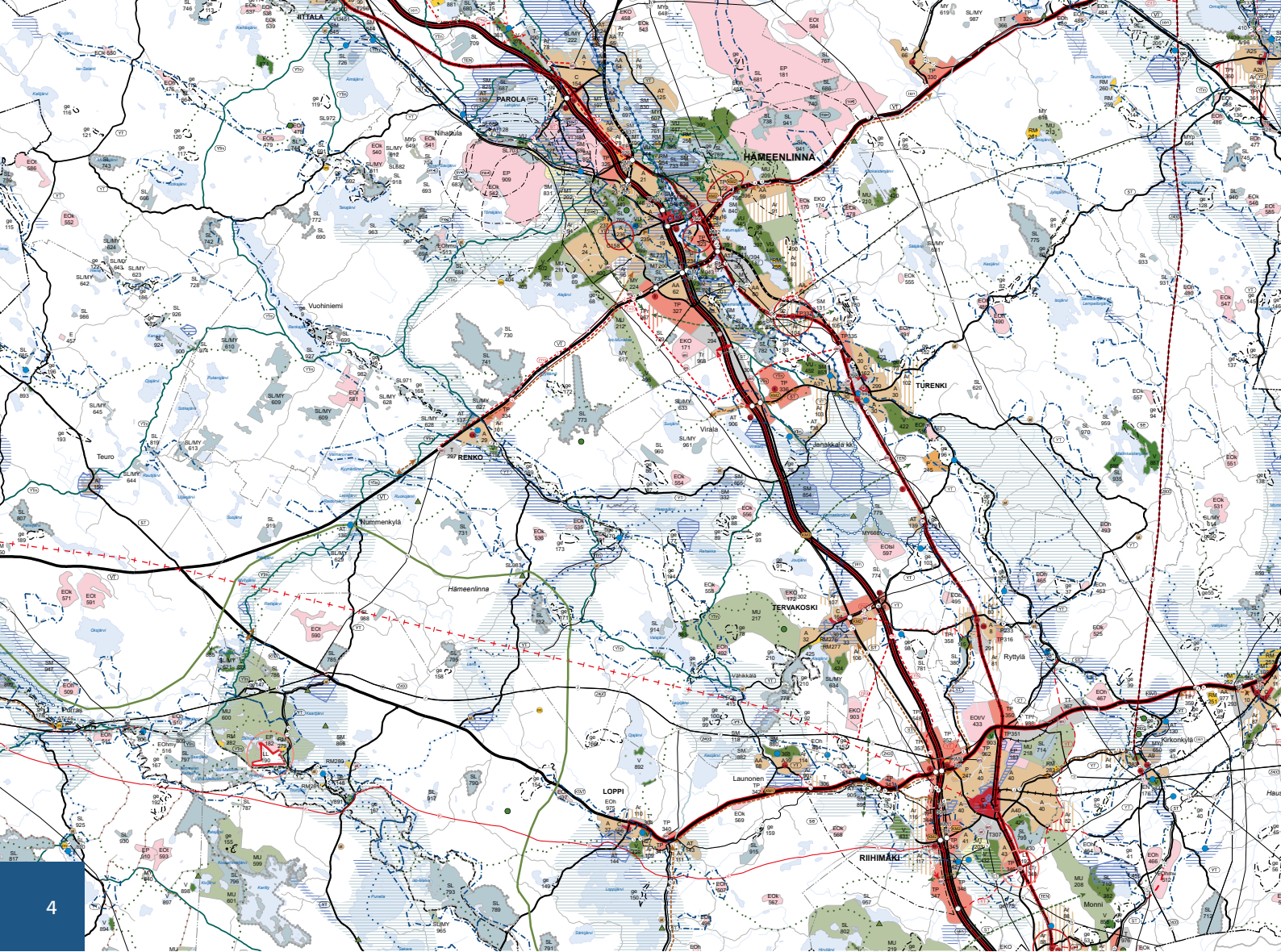

pienessä asiantuntijaorganisaatiossa ei voi kuvitella sijaitsevan kaikkea sitä tietoa mitä strategisessa työssämme tarvitsemme. Olemmeko siis verkostoituneet oikein? Ja olemmeko liikkeellä oikea-aikaisesti oikean tiedon kanssa silloin kun meitä edunvalvontaan tarvitaan?

Näiden kysymysten ympärille laadimme lyhyenä, mutta intensiivisenä prosessina Hämeen liiton uuden strategian. Olen lopputulokseen äärettömän tyytyväinen ja haluan tässä yhteydessä kiittää omaa henkilöstöämme, poliittista johtoamme ja kaikkia sidosryhmäyhteistyökumppaneita arvokkaasta panoksestanne työhön. Tämän ansiosta meillä on liitossa selkeä pohja ja aiempaa kovempi kunnonhimon taso maakunnan tulevaisuuden rakentamiseen. Asiantuntijuus intohimona -otsikon alla on hyvä toimia koko maakunnan palveluksessa.

Eikä Tahtoa tule puuttumaan, vaikka lehti jääkin nyt taakse.

Anna-Mari Ahonen
maakuntajohtaja

MAHDOLLISTAVA JA EDELITYKSIÄ LUOVA MAAKUNTAKAAVA

Teksti: Heikki Pusa ja Reetta Sorjonen

Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu luovat edellytykset hyvälle ja elinvoimaiselle asuin- ja elinympäristölle. Hyvin suunnitellut kaavoitusratkaisut sekä toimiva yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelyt tarjoavat hyvinvointia ja elinvoimaa alueelle, ja edistävät kestävästä kehitystä ja kasvua. Maakuntakaavoituksen keskeisenä tehtävänä onkin sovittaa yhteen eri näkökulmia ja tavoitteita.

Kanta-Hämeen uusi maakuntakaava 2040 on kokonaisuusmaakuntakaava, eli se kattaa koko maakunnan alueen. Sisällöllisesti kaava käsittää kaikki maankäytön muodot, joita ovat muun muassa erilaiset rakennettavat alueet, viherverkot, liikenneverkot ja kunnallistekniset ratkaisut sekä luonnonsuojelu- ja maisema-alueet.

Maakuntakaavan 2040 tullessa voimaan, se kumoaa kaikki aiemmat maakuntakaavat, eli vuonna 2006 vahvistetun kokonaisuusmaakuntakaavan, sekä ensimmäisen ja toisen vaihemaakuntakaavan.

– Lähtökohtana on mahdollistaa maakunnan asukkaille hyvä ympäristö asua, elää ja käyttää monipuolisia palveluita, ja luoda yrityksille mahdollisuudet toimia ja kehittää liiketoimintaa. Kaava on tärkeä osa maakunnan kilpailukyvyä sekä pito- ja vetovoiman lisäämistä, kertoo Hämeen liiton suunnittelujohtaja **Heikki Pusa**.

Ilmastoasiat huomioidaan vahvasti maakuntakaavassa

Ilmastokysymykset, varautuminen ilmastomuutokseen ja siihen sopeutumiseen, ovat vahvasti mukana maakuntakaavan ratkaisuisissa.

Tämä näkyy erityisesti pääratata koskevissa liikenteen aluevarauksissa. Helsinki-Tampere raideliikenneosuuden parantamisessa varaudutaan yhteensä neljään lisäraiteeseen. Maakuntakaavassa linjataan, että Helsinki-Riihimäki-Hämeenlinna-Tampere -ratayhteyden välityskykyä tulee parantaa nykyiseen taajamaketjuun ja ratakäytävään tukeutuen.

Lisäraiteiden avulla junakalustokapasiteetin lisääminen mahdollistaa sekä rahtiliikenteen että henkilöliikenteen vähentämistä maanteilla. Tämä taas johtaa autojen pakokaasupäästöjen pienentämiseen ja edistää ilmastomuutoksen hidastamista.

Maakuntakaava sisältää myös raideyhteydet Forssan seudulle. Ne osoitetaan kaavassa yhteystarpeena, vaihtoehtoisesti valtatie 2 suunnassa Helsinkiä kohti, tai poikittaisena yhteytenä Riihimäen suuntaan.

Liikenneväylät ja saavutettavuus kuljetusten ja arkiliikkumisen mahdollistajina

Teiden hyvä kunto ja liikennöitävyys ovat tärkeitä elinkeinoelämän toiminnalle ja ihmisten arkiliikkumiselle. Näistä syistä liikenneverkko on yksi keskeisimpiä osia maakuntakaavassa.

Teiden kehittämisessä tehdään linjauksia muun muassa siten, että maankäytöllisesti tulevaisuudessa valtatiellä 3, ja osittain myös valtatiellä 2, varaudutaan lisäkaistoihin. Liikenteen automatisointi, uudet ajoneuvotekniikat ja käyttövoimat puoltavat tätä varautumista.

Valtatie 10 kehittäminen puolestaan linjataan kaupunkimaisena taajamaväylänä Hämeenlinnan kantakaupungin alueella, ja kantatie 54 esitetään nostettavaksi valtatieluokkaan. Maakunnallisesti merkittävän Moreeni-Rastikangas-elinkeinoalueen tarvitsema eritasoliittymä sisältyy myös maakuntakaavaan.

Kaava sisältää lisäksi kaksi valtakunnallisestikin merkittävää logistiikka-alueita, joista toinen sijaitsee Humppilassa valtatie 2 ja Turku-Toijala -junaradan risteyksen läheisyydessä, ja toinen Riihimäen eteläpuolella.

– Riihimäen logistiikka-alueella varaudutaan muun muassa Helsinki-Tallinna-tunnelin jatko yhteyksiin. Humppilan alue taas on niitä harvoja paikkoja, joissa voidaan sujuvasti yhdistää raide- ja kumipyöräliikenne, Heikki Pusa toteaa.

Kaupat, elinkeinotoiminnot ja viheralueet ovat osa maakuntakaavaa

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että kaupan suuryksiköiden, eli pinta-alaltaan yli 4000 kerrosneliömetristen kauppojen, sijoituksessa keskusta-alueiden ulkopuolelle, niiden mitoitus ja sijainti ratkaistaan maakuntakaavassa.

Kauppojen aluevaraussuunnitelmia varten on laadittu palveluverkkoselvityksiä yhteistyössä kuntien kanssa. Varauksilla mahdollisista kaupallisten palvelujen sijoittumisesta kestävästi, ja kaupan toimintaedellytykset turvaavasti.

Seudullisesti ja maakunnalle merkittävät työpaikka-, teollisuus ja elinkeinotoimintojen alueet, sekä kasvu- ja kehityskäytävät, ja niiden tarvittavat laajentumistarpeet huomioidaan niin ikään maakuntakaavassa.

Kaava vahvistaa ja turvaa myös virkistys- ja viheralueiden sekä luonnonsuojeluverkoston säilymistä ja toiminnallista kehittämistä. Myös luonnonvarat, kuten maa-ainesten ja pohjavesien käyttö ja suojelutarve on otettu huomioon.

Kohti toteuttamista ja soveltamista

Maakuntakaava toimii lain mukaan ohjeena, kun yleis- ja asemakaavoja laaditaan tai muutetaan. Se vaikuttaa siis ensisijaisesti kuntien maankäytön suunnitteluun, ja esimerkiksi väylien suunnitteluun valtion liikennehallinnossa. Suunnittelu ja toimenpiteistä päättäminen tulee tehdä tiiviissä yhteistyössä niiden tahojen kanssa, jotka käytännössä soveltavat kaavaa työssään.

– Järjestämme tammikuussa Kanta-Hämeen seutukohtaisten tilaisuuksien sarjan kuntien kaavoituksesta, rakennustarkastuksesta ja ympäristönsuojelusta huolehtiville henkilöille, Heikki Pusa kertoo.

FAKTA

Maakuntakaava on yleispiirteinen, pitkän aikajakson suunnitelma alueiden käytöstä maakunnassa. Se ohjaa ja tukee jäsenkuntien kaavoitusta ja viranomaisten muuta alueiden käyttöä.

Hämeen liitto vastaa Kanta-Hämeen maakuntakaavan laatimisesta, kehittämisestä ja ajan tasalla pitämisestä.

Maakuntavaltuusto hyväksyi maakuntakaavan 2040 toukokuussa 2019.

Maakuntakaava 2040 on kuulutettu tulemaan voimaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti ennen kuin se on saanut lainvoiman.

HÄMEESSÄ HILLITÄÄN ILMASTONMUUTOSTA

Teksti: Heimo Toiviainen ja Reetta Sorjonen

Suomi tavoittelee ilmastopolitiikassaan hiilineutraalia yhteiskuntaa. Valtakunnallisesti tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 80-95 % vuoden -90 tasosta vuoteen 2050 mennessä. Hämeessä on tartuttu toimeen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Hiilineutraalius tarkoittaa sitä, että hiilidioksidipäästöt vähentyvät noltaan, tai niitä tasapainotetaan. Maan hallitus on asettanut Suomelle tavoitteeksi olla hiilineutraali jo vuoteen 2035 mennessä, ja hiilinegatiivinen nopeasti sen jälkeen.

Hiilinegatiivisuudella tarkoitetaan, että kasvihuonekaasuja poistetaan ilmakehästä, jolloin vaikutus on ilmastoja viilentävä. Näin tapahtuu, kun päästöjä sidotaan enemmän kuin niitä aiheutetaan. Pitkällä aikavälillä tämä tarkoittaa esimerkiksi puiden sitoman hiilidioksidin säilömistä kestävään muotoon, eli esimerkiksi käytettäessä puuta pitkäikäisinä rakennusmateriaaleina, ja varastoitaessa biohiiltä maaperään.

Päästöjä on vähennettävä voimakkaasti kaikilla toimialoilla, ja suomalaisten kulutuskäyttäytymisen on muututtava, jotta tavoitteisiin päästään. Myös metsien hiilivarastoja tulee vahvistaa.

Hämeessä on tartuttu toimeen

Ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden heikentyminen ja luonnonvarojen ylikuluttaminen ovat jokaisen valtion yhteisiä haasteita, ja näiden hidastaminen voi tapahtua ainoastaan yhteistyöllä. Ilmastoymmärrys ja -tietoisuus ovat hyvässä kasvussa. Kunnat, asukkaat, yritykset ja kansalaisjärjestöt toimivat koko ajan tehokkaammin yhteisten ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi.

Forssassa ja Riihimäellä on laadittu resurssiviisaustiekartat kaupunkien omaa ilmastotyötä varten. Tiekartoissa linjataan tavoitteita ja toimenpiteitä, joilla kaupungit edistävät kestävä tulevaisuutta. Lisäksi kaupungit ovat mukana erilaisissa ilmastoon liittyvissä yhteistyöverkostoissa.

Hämeenlinnassa käynnistettiin vuoden 2019 alussa Hiilineutraali Hämeenlinna -ohjelma, joka määrittelee Hämeenlinnan kaupungille sopivat tavoitteet ja toimenpiteet hiilineutraaliuden saavuttamiseksi.

Hämeen ammattikorkeakoulu käynnisti syksyllä yhdessä Luonnonvarakeskus Luken, Helsingin yliopiston Lammin biologisen aseman ja Suomen

/// Päästöjä on vähennettävä voimakkaasti kaikilla toimialoilla.

ympäristöopisto Syklin kanssa LUO Net GOES International -hankkeen. Yhtenä tuloksena hankkeessa laaditaan maakunnan yhteinen resurssiviisaustiekartta, joka tukee myös pienempiä kuntia ilmastotoimissa.

Maakunnan tiekartta toteutetaan Sitran mallissa esitettyjen tavoitteiden mukaisesti. Nämä ovat

- Kansantaloutta kehitetään siten, että hiilineutraalin kiertotalouden ratkaisut nostetaan Suomessa kilpailukyvyyn ja talouden kasvustrategian keskiöön.
- Siirrytään vähähiiliseen energiaan.
- Luonnonvaroihin suhtaudutaan niukkuutena.
- Kansalaisten tekemät valinnat ja arjen päätökset toimivat käyttövoimana muutokselle.

Työssä mukana ovat vahvasti maakunnan kunnat, viranomaiset ja yrittäjät sekä erityisesti valmistavan teollisuuden yritykset.

Yhteistyöllä eteenpäin

Hämeen liitto käynnisti marraskuussa 2019 yhteistyössä Hämeen ELY-keskuksen kanssa maakunnallisen ilmastotyön, ja perusti ilmastotoimikunnan.

-Toimikunta tukee, ohjaa ja kokoaa yhteen hämäläisiä toimijoita yhteisessä ilmastomuutoksen hillitsemistyössä ja muutokseen sopeutumisessa, kertoo Hämeen liiton maakunta-arkkitehti **Heimo Toiviainen**.

Toimikunnan työn alussa laaditaan maakunnan päästötaseiden ja tähän asti tehdyn ilmastotyön tilannekuva, sekä tarkennetaan yhteistä näkemystä tulevaisuuden tavoitteista ja Hämeen ominaisuuksista johtuvista ilmastotyön painopisteistä.

Ilmastotoimikunta sai sykkettä ja kannustusta myös ilmatieteenlaitoksen tutkimusprofessori **Jari Liskiltä**, joka kertoi toimikunnan perustamisseminaarissa ilmastotutkimuksen näkökulmasta maakunnalliseen ilmastotyöhön.

– Ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi on toimittava viivyttämättä ja tehokkaasti. Ilmastotutkimuksen tulokset auttavat maakunnallisten ratkaisujen kehittämisessä ja sen varmistamisessa, että toimet ovat riittäviä viimeisimmän ilmastomuutostiedon valossa, Jari Liski kertoo.

Hämeen maakunnallisen ilmastotoimikunnan jäsenet

Hämeen liitto

Hämeen ELY-keskus

Uudenmaan ELY-keskus, liikennevastuualue

Etelä-Suomen AVI

Hämeen kunnat

Kanta-Hämeen maakunnallinen nuorisovaltuusto

Hämeen kauppakamari

Riihimäen-Hyvinkään kauppakamari

Hämeen Yrittäjät

Hämeen ammattikorkeakoulu

Luonnonvarakeskus Luke

Koulutuskuntayhtymä Tavastia

Helsingin yliopisto, Lammin biologinen asema

MTK

ProAgria

ILMASTOTOIMET TURVAAVAT LIIKETOIMINNAN JATKUVUUDEN

Teksti: Juho Romakkaniemi, toimitusjohtaja, Keskuskauppakamari

Ilmastonmuutos on vakava uhka ihmiskunnalle. Sen torjumiseksi valtioiden, yritysten ja kuluttajien on toimittava yhdessä. Toimimalla ilmastoasioissa eturintamassa yritykset paitsi tekevät oikein, voivat myös varmistaa, että ne säilyttävät kilpailuasemansa suhteessa muihin alan toimijoihin.

Ilmastobarometrin (2019) mukaan kuluttajat ovat yhä enemmän huolissaan ilmastonmuutoksesta, minkä seurauksena vähähiilisuuden ja vastuullisuuden vaatimukset todennäköisesti kasvavat nykyisestä.

Keskuskauppakamari on siksi kuluksen syksyn aikana käynnistänyt päästövähennyskoulutukset hiilineutraaliksi 2035 julistautuville yrityksille niiden hiilijalanjäljen pienentämiseksi. Koulutuksissa käydään läpi ilmastotyön tavoitteet varsinaisen päästölaskennan

ohella. Koulutustilaisuuksia jatketaan myös vuonna 2020.

Ennen ilmastotyön käynnistämistä Keskuskauppakamari teetti selvityksen jäsenyritysten suhtautumisesta ilmastokysymyksiin. Vastanneista yli 70 prosenttia kertoi ympäristö- ja ilmastoasioiden olevan tärkeitä asiakkaille. Kolmasosa vastanneista oli kokenut asiakkailtaan tai sidosryhmiltään paineita asettaa toimilleen ilmastotavoitteita. Vastaukset olivat samansuuntaisia yrityksen liikevaihdon riippumatta.

Kyse ei ole vain päästövähennyksistä, vaan myös välittömistä säästöistä ja kilpailuedun turvaamisesta. Hiilijalanjäljen mittaaminen johtaa usein energia-, polttoaine- ja materiaalilaskun pienentymiseen, kun jokainen päästölähde käydään tarkasti läpi ja kullekin kuluerälle etsitään kestävämpiä vaihtoehtoja.

Ilmastositoumus pähkinänkuoressa

Keskuskauppakamarin ilmastositoumuksessa yritykset tavoittelevat hiilineutraaliutta vuoteen 2035 tai viimeistään vuoteen 2040 mennessä. Päästöjä tarkasteltaessa painopisteenä ovat yrityksen omat energian sekä kuljetuksen ja logistiikan aiheuttamat päästöt. Osa päästöistä voidaan myös kompensoida Keskuskauppakamarin sivuilla löydettävillä mekanismeilla.

Vastineeksi yritys saa käyttöönsä ilmastologon, jota se voi käyttää yritysmarkkinoinnissaan. Logo on saatavilla myös englanninkielisenä. Haastetaan yhdessä alueen yritykset ja organisaatiot mukaan tavoittelemaan hiilineutraaliutta 2035 mennessä!

Brysselin kirjeenvaihtaja

UUDEN EUROOPAN KOMISSIION OHJELMASSA JATKUMOA SUOMEN PUHEENJOHTAJUUSKAUDEN KÄRJILLE

Teksti: Minna Kivimäki

Brysselissä eletään keskellä uuden Euroopan komission valintavaihetta. Eurooppa-neuvosto nimitti heinäkuun alussa komission puheenjohtajaehdokkaaksi saksalaisen **Ursula von der Leyenin**. Euroopan parlamentti vahvisti von der Leyenin valinnan tiukassa äänestyksessä 16. heinäkuuta. Sen jälkeen jäsenvaltiot ovat nimittäneet omat komissaariehdokkaansa, joiden kuulemiset ovat tätä kirjoittaessa käynnissä Euroopan parlamentissa sen hylättyä kolmen jäsenmaan ehdokkaat aiemmin syksyllä. Tarkoituksena on saada parlamentin hyväksyntä koko komission niin sanotulle kollegiolle marraskuun täysistunnossa, jotta uusi komissio voisi vielä aloittaa 1. joulukuuta. Kaikki veikkaukset ovat kuitenkin vielä ilmassa!

Uuden komission ohjelman painopisteistä kuitenkin jo tiedetään aika paljon. Ursula von der Leyen (jota Brysselissä kutsutaan "uuvveedeeälläksi") julkisti oman hyväksymisäänestyksensä yhteydessä poliittiset suuntaviivansa "Euroopasta, joka pyrkii enempään" (Europe that strives for more). Suuntaviivoissa on paljon jatkumoa siitä, mihin Junker'in komissio jäi, puhutaanpa sitten ilmastosta, sosiaalisesta Euroopasta tai sisämarkkinoista. UVDL:n ohjelmaa leimaa myös näiden teemojen entistä vahvempi kytkeytyminen toisiinsa. Tietysti suuntaviivoja tulee lukea myös tasapainoiluna, jolla UVDL sai parlamentin enemmistön taakseen. UVDL korostaa myös geopoliittisuutta. Perusviesti on, että Euroopan pitää ottaa vahvempi rooli maailmassa ja katsoa toimiaan entistä vahvemmin globaalista näkökulmasta.

Suomen puheenjohtajuuden kannalta keskeistä on Eurooppa-neuvoston kesäkuussa hyväksymän strategisen agendan, jäsenmaiden yhdessä sopimien

poliittisten prioriteettien, vieminen käytäntöön. Komission poliittiset suuntaviivat ja Suomen puheenjohtajana esiin nostamat teemat ilmastosta sisämarkkinoihin, oikeusvaltioperiaatteeseen ja kokonaisturvallisuuteen voidaan nähdä yhteisenä tavoitteena luoda agendaa, joka kantaa seuraavat vuodet. Suomen puheenjohtajuusohjelma onkin vahvasti eurooppalaisen tulevaisuuskeskustelun ytimessä.

Von der Leyenin ensimmäinen avaus on "European Green Deal", jossa kestävyys on läpikäyvä periaate sekä kasvun laaja-alainen ajuri. Aiheet vuosisadan puolivälin ilmastoneutraalisuudesta oikeudenmukaiseen siirtymään, luonnon monimuotoisuuteen ja kiertotalouteen ovat sekä UVDL:n että Suomen agendalla. Kansallisesti vahvasti esillä pitämämme kestävä kasvun agendan jatkotyö komissiossa näyttää olevan tiukasti sidottu tähän Green Dealiin, "kaiken kattavan kestävä tekemisen hyökyaaltoon".

Toinen UVDL:n avaus lähes lainaa Suomen hallitusohjelmaa. "An economy that works for people" korostaa eurooppalaista sosiaalista markkinataloutta, jonka tulee toimia kansalaisten eduksi. UVDL korostaa PK-yritysten roolia, laadukkaita työpaikkoja ja eurooppalaisen sosiaalisen pilarin toimeenpanoa. Suomen puheenjohtajuuskauden hyvinvointitalous-teema sitoo hyvinvoinnin ja talouskasvun tiiviisti yhteen, toisiaan tukevina. Tämä tematiikka näyttäyty komissiolle nimenomaan jatkumona sosiaalisen pilarin agendalle. UVDL korostaa myös vahvasti syrjinnän ehkäisemistä ja sukupuolten tasa-arvoa; molemmat keskeisiä kärkiä pj-kaudellamme.

Kolmas UVDL:n avaus "A Europe for digital age" korostaa tulevaisuuden teknologioita korkean kapasiteetin tietokoneista algoritmeihin. Näissä Euroopan on vahvistettava omaa osaamistaan ja vietävä eteenpäin erityisesti datatalouteen liittyvää toimintaympäristöä. UVDL on rakenteellisesti yhdistämässä komissiossa sisämarkkinoiden, teollisuuspolitiikan ja digitaalisen talouden yhteyttä liittämällä ne toisiinsa yhden komissaarin salkkuun. Tämä on tärkeä suuntaus, jota Suomi on ollut edistämässä ajamalla integroitua lähestymistapaa kasvuun. Osaamisen vahvistaminen on tulokulma, jossa UVDL:n agenda on hyvin samansuuntainen Suomen kanssa. UVDL toteaa koulutuksen olevan Euroopan kilpailukyyn ja innovaatioiden kulmakivi.

Ei tarvitse nähdä kovin paljon vaivaa voidakseen todeta Suomen ja UVDL:n agendojen risteävän useammassa kohdassa. Suomen puheenjohtajuuden aikana tehty strateginen työ antaakin useissa teemoissa suoraan eväitä seuraavan komission ohjelmaan. Samalla on todettava, että työtä vaaditaan hartiavoimin, jotta ajatukset saadaan teoriasta käytäntöön. Utisia dominoineet asiat Brexitistä Kiinaan eivät ole estäneet tämän tulevaisuuden kannalta ensiarvoisen tärkeän "arkisen aherruksen" etenemistä. Jatkossakin tulee keskittyä olennaiseen, EU:n jäsenten parhaaksi. Tässä Suomen kannattaa olla aktiivinen kumppani, jatkaen omien parhaiden käytäntöjen ja korkean osaamisen tarjoamista eurooppalaiseen yhteistyöhön. Verkostot eurooppalaisiin päättäjiin ovat puheenjohtajuuskauden jälkeen viimeisen päälle kunnossa.

FRUSH

SAVE THE DATE
30.9.-1.10.2020

12

FRUSH EDISTÄÄ STARTUP -KULTTUURIA

Sirpa Ojansuu ja Harri Mattila, HAMK / Timo Kärkkäinen, FYK

FRUSH eli vuosittain järjestettävä kiertotalouden kasvuyritys- ja startup -tapahtuma Forssassa tuplasi edellisvuoden kävijämääränsä. Tapahtuma kasvaa kasvamistaan ja edistää startup -kulttuuria.

Tänä vuonna tapahtumassa uutta oli Envitech Network, jossa yritykset esittelivät Forssan teollista kiertotaloutta. Kävijöillä oli myös mahdollisuus tutustua teollisuusalueeseen bussikierroksella.

Uutta oli myös verkostointitapahtuma FORZA Crash, jossa yritykset pääsivät tapaamaan ja haastattelemaan biotalouden ja kestävän kehityksen opiskelijoita.

Opiskelijoilla näkyvä rooli yritysten suuntaan

FRUSH tarjoaa opiskelijoille ajankohtaista tietoa hyvin laaja-alaisesti, ja tutustuttaa heidät kiertotalouden toimialaan samalla kun tapahtuman järjestelyihin osallistuminen voidaan sisällyttää osaksi opintoja.

Opiskelijat ovatkin näkyvästi esillä koko tapahtumaprosessin ajan, sillä he ovat yhteydessä kiinnostaviin yrityksiin ja muihin sidosryhmiin, sekä hoitavat tapahtumassa muun muassa esityssalien puheenjohtajuuksia. Yhteistyö kaupungin ja alueen yritysten kanssa antaa opiskelijoille siis erinomaisen mahdollisuuden kehittää osaamista monella saralla, ja tehdä itseään tunnetuksi jo opiskeluvaiheessa.

Työelämälähtöisyyttä painotetaan Hämeen ammattikorkeakoulun (HAMK) opetuksessa, ja yhteistyöhön tarvitaankin jatkuvasti uusia projektiaiheita.

Projekteja voidaan toteuttaa ison opiskelijaryhmän kanssa osana opintoja. Muita mahdollisuuksia yritysten hyödynnettäväksi ovat opinnäytetyöt ja työharjoittelut.

– Meille on erityisen tärkeää saada yritykset ja opiskelijat yhteen, jotta käytännönläheiset työelämäkontaktit sekä harjoittelu- ja opinnäytetyötoimeksiantot etenevät. Haluamme edistää molemminpuolista hyötyä, kertoo kestävän kehityksen lehtori **Sirpa Ojansuu** HAMKista.

FORZA Crash vauhdittaa yritysyritysteistyötä

Yritysten edustajat pääsivät tänä vuonna FRUSHissa haastattelemaan biotalouden ja kestävän kehityksen opiskelijoita, ja neuvottelemaan heidän kanssaan mahdollisista harjoittelu- ja kesätöistä sekä opinnäytetyöaiheista.

FORZA Crash verkostointiosiossa opiskelijoiden tehtävänä oli esitellä yrityksille omaa opintopolkuaan ja osaamistaan, kiinnostuksen kohteita ja tulevaisuuden suunnitelmia. Opiskelijat olivat työstäneet oman osaamisen ja kiinnostuksen kohteiden ja vahvuuksien tunnistamista Kestävän kehityksen opinto-ohjaajan Tarja Koskisen avustuksella.

– Oppiminen on prosessi, jossa osaaminen kehittyy vähitellen, ja sen tunnistaminen kesken prosessin on haastavaa. Opiskelijat suoriutuivat hienosti, Sirpa Ojansuu iloitsee.

– FORZA Crashissa opiskelijoiden onnistui neuvotella ainakin yksi harjoittelupaikka tulevaksi kesäksi. Seuraavina vuosina verkostoitumista kehitetään entisestään, ja voimme yhdistää siihen myös muita yritysten ja opiskelijoiden yhteisiä tilaisuuksia, Sirpa Ojansuu jatkaa.

Entocube Oy voitti pitchauskisan

Pitchaus tarkoittaa oman projektin tai liiketoimintasuunnitelman esittelyä suullisesti vain muutamassa minuutissa. FRUSHissa on perinteisesti järjestetty FRUSHED -pitchauskilpailu yritystoiminnan alkuvaiheessa oleville yrityksille.

Kisan hakijamäärä tuplaantui edellisvuodesta. Voittajaksi tänä vuonna valikoitui **Entocube Oy**, joka toteuttaa ruokahyönteisten kasvatusteknologiaa. Kunniamaininnan sai **Jävla Säs Bolag Oy** hävikkitomaattikastikkeellaan. Kisa toimi samalla esikarsintana Slush -tapahtumaan, mihin molemmat yrityksiä saivat Startup-passin.

Kaikki kisaan hakeneet sekä mukaan valitut saivat kehittämispalautteen kisan kokeneelta tuomaristolta. Mukana olleet yritykset olivat Helsinki-Lappeenranta-Tampere-Forssa nelion sisältä, kun edellisen vuoden osallistujat olivat Helsinki-Tampere akselilta.

– Kiinnostus kisaan on kasvanut etenkin Forssan seudulla, mistä saatiin seitsemän hakemusta ja kolme valikoitui mukaan kilpailuun, kertoo yrityskehittäjä **Timo Kärkkäinen** Forssan yrityskehityksestä.

LINKKIVINKIT

FRUSH

Forssa Envitech – Unique industrial ecosystem (Business Finland)

FRUSH kiinnostaa kansainvälisesti

Erilaiset hankkeet edistävät FRUSHin kansainvälistymistä. SYMBI-projekti toi viime vuonna noin 30 eurooppalaista vierasta Forssaan, kun Hämeen liitto ja HAMK järjestivät projektikumppaneilleen ja näiden yhteistyöorganisaatiolle kokous- ja tutustumismatkan Suomeen.

Tänä syksynä kansainvälisinä vieraina paikalle saatiin noin 60 hengen tutkijaryhmä, joka edusti EU:n COST-ohjelman projektia. Projekti pyrkii edistämään luonnonmukaisten ratkaisujen käyttöä tulevaisuuden kiertotalouskaupungeissa. Ryhmä koostui korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten edustajista, yhteensä 30 eri maasta.

– Kansainvälistä näkyvyyttä saamme myös Business Finlandin avulla, sillä tämän vuoden FRUSH on esillä heidän nettisivuillaan. Lisäksi tapahtuma esiteltiin Sitran järjestämässä World Circular Economy Forumissa Helsingissä, iloitsee tekniikan tohtori **Harri Mattila** HAMKista.

Tavoitteena on jatkossa houkutellessa osallistujien joukkoon yhä enemmän myös ulkomaalaisia yrityksiä.

Kanta-Hämeen menneisyyden etsijät ryhmä Englannissa keväällä 2019. Kuvassa vasemmalta Mikko Mäkelä, Ossi Kupila, Reijo Hyvönen, Jussi Nieminen, Pekka Kupila ja Tomi Virtanen. Yhdistyksen kunniajäseneksi on kutsuttu, Helsingin yliopiston filosofian tohtori, arkeologi Anna Wessman.

MENNEISYYTTÄ ETSIMÄSSÄ

Teksti: Reetta Sorjonen

Kanta-Hämeen menneisyyden etsijät ry sai Hämeen liiton kulttuuristipendin.

Menneisyyden etsijältä pitää löytyä kiinnostusta erityisesti esihistoriasta, ja hänen täytyy olla valmis liikkumaan mitä erilaisimmissa maastoissa ja säissä.

Historiallisten esineiden ja muinaisjäännösten löytämisessä vaaditaan myös osaamista metallinetsinnässä käytettävistä laitteista, ja mahdollisimman tarkkaa dokumentointia löytöpaikoista.

Kanta-Hämeen menneisyyden etsijöiden johtohahmo, Janakkalan Tervakoskelta kotoisin oleva **Reijo Hyvönen**

kertoo harrastaneensa historiantutkimusta ja historiatietokirjallisuuden lukemista koko aikuisiän. Lisäksi hän harrastaa sukututkimusta.

– Metallinetsintäharrastuksen aloitin vuonna 1991, kun näin jossakin lehdesä artikkelin, että Päijät-Hämeessä oli löydetty ploomurahoja metallinetsintä käyttäen, Reijo Hyvönen muistelee.

– Aiemmin harrastuksiini kuului myös urheilu, erityisesti jalkapallo, mutta kyllä tämä metallinetsintä

on tällä vuosituhannella muuttunut pääharrastukseksi.

Metallinetsintää ja muinaisjäännöksiä

Kanta-Hämeen menneisyyden etsijät ry perustettiin vuonna 2012. Sen jäsenet ovat harrastaneet metallinetsintää 6-28 vuotta.

– Meitä on kuuden saman henkisen, historiasta, luonnossa liikkumisesta ja metallinetsinnästä kiinnostuneen harrastajan

porukka. Meitä yhdistää myös kotiseuturakkkaus, olemme kaikki kotoisin Kanta-Hämeestä, vaikka yhden jäsenen nykyinen kotipaikka onkin Espoo. Yhteyttä pidämme lähes päivittäin, Reijo Hyvönen kuvailee ryhmän toimintaa.

Yhdistys pyrkii jakamaan suurelle yleisölle tietoa Suomen esihistoriasta, muun muassa sosiaalisen median kautta. Ryhmä kartoittaa Suomen alueita, erityisesti muinaisen Hämeen aluetta, metallinetsimillä.

Aarteina etsinnöistä löytyy muinaiseneiteitä ja ennestään tuntemattomia muinaisjäänneksiä.

– Pidämme myös tilaisuuksia metallinetsinnästä ja laitteen käytöstä, sekä luennoimme muun muassa kouluille ja erilaisille yhdistyksille Suomen historiasta, löydöksistämme, esihistoriallisista kalmistoista ja kylänpaikoista.

Toiminta on periaatteessa ympärivuotista. Sulan maan aikaan ryhmä suorittaa maastotutkimuksia, ja talven aikana kartoitetaan mahdollisia uusia etsintäkohteita.

– Tutkimme vanhoja karttoja, laserkeilausaineistoa, kirjallisuutta ja haastatella ihmisiä, Reijo Hyvönen kertoo.

Ossi Kupilan Hattulasta löytämä Suomen harvinaisin kolikko, joka on löyty kuningas Erik Pommerilaisen valtakaudella (1396–1439) Turussa.

Kansainvälistä julkisuutta ja tutkimuksia

Yhdistys on ollut tekemässä harrastuksestaan 8-osaista ohjelmasarjaa Ylelle. Toiminta on herättänyt myös kansainvälistä kiinnostusta.

– Meillä oli hieno tilaisuus päästä mukaan englantilaiseen dokumenttiohjelmaan, jota tehtiin englantilaisen ohjaajan ja Yorkin yliopiston toimesta. Ohjelmat ovat tuoneet meille julkisuutta, työtarjouksia ja yhteistyökuvioita, Reijo Hyvönen iloitsee.

Harrastajat ovat osallistuneet myös monien löytämiensä muinaisjäänneiden arkeologisiin jatkotutkimuksiin, sekä olleet arkeologien ja museoviraston apuna monissa inventoinneissa.

– Pidämme yhteyttä myös muiden maiden harrastajiin, erityisesti pohjoismaiden suuntaan. Olemme käyneet tekemässä tutkimuksia muun muassa Englannissa ja Norjassa.

Ensi vuonna yhdistyksen tavoitteena on saada kutsu suorittamaan tutkimuksia Tanskaan ja Saksaan.

Haaveissa maatulka

Yhdistys ei vielä ole tehnyt päätöstä, miten 2000 euron suuruinen kulttuuristipendi hyödynnetään.

– Olemme pitkään haaveilleet maatulkan hankkimisesta. Tämä huomionosoitus antaisi sen hankkimiselle mahdollisen pesämunan, Reijo Hyvönen aprikoi.

Laitetta ja sen ominaisuuksia yhdistys voisi hyödyntää harrastuksessaan, ja jota palveluna myös muille toimijoille.

"Laukon kolmipäinen kotkariipus", joka löytyi vuonna 2015 Vesilahden Laukosta pienestä saaresta. Koru on ajoitettu 800-luvulle, ja todennäköisesti peräisin kaukaa Venäjältä, Volgan mutkan lähetyiltä Permistä.

LINKKIVINKKI

[Kanta-Hämeen menneisyyden etsijät ry:n toimintaan ja löytöihin voi tutustua Facebookissa](#)

hameenliitto.fi

hameenliitto.fi/videot

[hameenliitto](https://twitter.com/hameenliitto)

[#hameenliitto](https://twitter.com/hameenliitto)

[Hämeen liitto](https://www.linkedin.com/company/hameenliitto)

[hameenliitto](https://www.facebook.com/hameenliitto)